

N:o 344.

Af Herr L. J. Hierta: Om ändring i 59 § Riksdags-ordningen.

§ 59 i Riksdags-ordningen innehåller den föreskriften, att »Betänkande, som af ständigt eller i dess ställe särskildt tillsatt Utskott afgifvits, skall i begge Kamrarne, för ärendets afgörande, så vidt ske kan, samtidigt föredragas».

Detta stadgande, likasom åtskilliga andra uti den nu gällande Riksdags-ordningen, har tydligen härledt sig från en genomgående tanke hos denna grundlags författare, att vid öfvergången från den gamla representationen till den nuvarande, i sjelfva formen eller ordningen för ärendenas afgörande så litet som möjligt afvika ifrån den gamla Riksdags-ordningens föreskrifter, hvartill bland annat hörde, att Utskotts Betänkanden skulle, så vidt ske kunde, föredragas samtidigt i alla fyra Riks-Stånden. Emellertid torde inom statsrätts-vetenskapen den satsen vara allmänt erkänd, att om en representations fördelning i tvänne genom olika valsätt tillkomna och karaktersskilda kamrar kan hafva en förnuftig grund, så måste denna ligga i syftemålet att derigenom åstadkomma det bästa möjliga uttryck på lagstiftningens väg af den allmänna viljan, pröfvad genom flersidig och mogen öfverläggning.

För vinnande af detta ändamål synes den naturliga ordningen, som jag ock tror vara antagen i nästan alla andra stater med ett tvåkammerssystem i representationen, vara, att den afdelningen, som mera omedelbart utgår från det stora flertalet af nationen och utgör den närmaste organen för frambärandet af dess önskningar och behöf, samt följaktligen representerar de mera rörliga elementerna inom statslifvet, bör ega tillfälle att i första hand fatta sina beslut öfver ärendena, och att dessa derefter öfverlemnas till pröfning i den andra instansen i den afdelningen, som är tillsatt genom valkorporationer, hvilka sjelfva utgöra en delegation och der en större förmögenhet utgör ett hufvudvilkor för valbarheten.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 25 Häft.

Det kan icke här komma i fråga att undersöka, huruvida den representativa organismens sammansättning medelst två karaktersskilda kamrar är den ändamålsenligaste; men då den en gång finnes, så synes den, för att i sin helhet arbeta på det mest tillfredsställande sätt, böra ställas i öfverensstämmelse med ofvannämnda syftemål.

Till följd häraf, och utan att anse en utförligare motivering behöflig, har jag den äran föreslå,

att, med borttagande af den första punkten i § 59 Riksdags-ordningen, denna § må erhålla följande lydelse:

»Betänkande, som af ständigt eller i dess ställe särskildt tillsatt Utskott afgifvits, skall till ärendets afgörande först föredragas i den Andra Kammaren. Efter Betänkandets första föredragning skall detsamma hvila på bordet. Vid nästa föredragning, ehvad öfverläggning då eger rum eller ej, må det på flere ledamöters förenade begäran åter göras hvilande. Men då saken tredje gången förekommer, skall den till afgörande företagas. Så snart beslut blifvit fattadt, skall detsamma medelst utdrag af protokollet innan början af nästa sammanträde meddelas Första Kammaren, som då eger att ärendet företaga.» — »Betänkande, som afgifvits af tillfälligt Utskott» — — —
likasom förut till slutet af §:n.

Så vidt jag kunnat se, torde till vinnande af det ofvan angifna syftemålet någon annan förändring än den här föreslagna icke erfordras, helst då detta förslag icke afser att frångå den Första Kammaren det initiativ, som den nuvarande Riksdags-ordningen lemnar åt hvardera Kammaren i afseende på de frågor, som handläggas af tillfälliga Utskott. Men skulle Höglofliga Konstitutions-Utskottet instämma i hufvudsaken, men finna en annan redaktion ega företrädet eller några jemkningar i andra ställen af Riksdags-ordningen med anledning häraf nödiga, så förmodar jag, att Utskottet sjelf benäget går i författning derom.

L. J. Hierta.